

Anotace

Dizertační práce Christiana Panaitescu zkoumá ekleziologii Alexandra Schmemanna v souvislosti s krizí uvnitř pravoslavné církve. Sleduje zásadní změny, kterým musela Schmemannova generace pravoslavných teologů v emigraci čelit: bolševická revoluce v Rusku a její důsledky, situace cizinců žijících v odlišné kultuře, posun k situaci, kdy církev nemá pevné místo ve společnosti ani není zakořeněná v každodenním životě lidí, a konečně hledání teologických základů liturgické a duchovní zkušenosti, kterou tito teologové považovali za formativní. Práce ukazuje krizi jako proces mající své teologické, kulturní, sociální a politické kořeny a důsledky. Panaitescu následuje způsob, jakým tuto krizi vnímal a zpracovával Alexander Schmemann ve své teologii, jmenovitě ve své liturgické a sakramentální teologii. Vzhledem k tomu, že krize v pravoslavné církvi byla mnohvrstevným jevem, dizertační práce si všímá jejích různých dimenzí prostřednictvím sledování vývoje ruské emigrantské teologie, která se vyrovnávala s faktem, že byla doposud pod vlivem západní novoscholastiky, dále s nesouladem mezi liturgickým životem pravoslavné církve a její teologií a nakonec s problematikou vztahu pravoslavné církve a světa. Dizertace identifikuje pozitivní stránky Schmemannova chápání zásady *lex orandi est lex credendi* a potenciál světa stát se místem prostředkujícím Boží přítomnost. Dizertace se kriticky staví k Schmemannovým nejasným argumentům týkajícím se hranic pravoslavného svědectví ve světě a odkazů k slavení eucharistie jako nejlepšímu řešení této mnohvrstevné a složité krize. Na druhou stranu oceňuje Schmemannovu ekleziologii jako užitečný příspěvek k vnímání krizových změn v pravoslavné církvi a k nalezení správného vztahu ke kořenům a poslání pravoslaví vzhledem k ostatním křesťanským teologiím a k liturgickým zkušenostem.